

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 50, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . f. — 1.50, izven Avstrije f. 4.50 za pol leta . f. — 3.00, izven Avstrije f. 8.00 za vse leto . f. — 5.50, izven Avstrije f. 16.00. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir. Posamično številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., v Gorici po 2 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nč., v Gorici 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorako.

Oglaš se račun po tarifu in petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnica in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravitelj ulica Caserma 13. Odprte reklamacije se proste poštnine.

„V edinosti je moč!“

Našim čitateljem v mestu!
Odslej prodajala se bude „Edinost“ tudi v teh-le tobakarnah:

I. Stanislavsky, Via nuova hšt. 22;
Josipina ud. Castellani, Via Solitario hšt. 28;
Mate Afrič, Via Campo Marzio hšt. 2;
Anton Weiser, Piazza delle Poste hšt. 1;
Ema Ramacher, Via delle Poste hšt. 1 (vogal ulice Carintia).

Obrekovalcem in ovaduhom.

(Konec.)

Mi priznamo radi, da je neprijetno za generale te stranke, ko vidijo, kako pada jedna trdnjava nemškega liberalizma za drugo, in kako mu odjemljejo jeden volilni okraj za drugim. Toda v kaki zvezi je dopolnilna volitev v Ziljski dolini na Koroškem z namišljenimi agitacijami družbe sv. Mohorja? V tem pogledu nahajamo v zadnji številki „N. Fr. Presse“ jako poučen dopis. Tužno položeno napredne stranke (nemške) v omenjenem volilnem okraju — tako je čitati tam doslovno — je le sad desetletja že trajajočega rovanja družbe sv. Mohorja. Toda kdaj in kje se je ta družba že kdaj spuščala v političke agitacije? Ali je to politička agitacija, ako slovenska literarna družba daje knjige v roke slovenskemu narodu in poučuje mlajši rod o svetosti narodnih tradicij? Seveda že zato, ker je tej družbi slovensko ime in ker se iste kulturne prizadevanja nadahnena slovenskim duhom, že zato je v očeh nemških liberalcev predstaviteljica sovražne politične sméri. Kriv je, da je živ, pravi hrvaški pregovor. Ali kaj drugega je to, nego nerodna denunciacija, ako se dopisnik vodilnega nemškoliberalnega lista sklicuje na opasko škofa Strossmayerja — katera opaska pa ni v nikaki zvezi s delovanjem družbe —, da se namreč on, Strossmayer, ne čuti samo hrvaškega, ampak tudi slovenskega škofa; ali pa na obrekovanje Šukljevega, obsojeno že po zaslugi, o „slovenski strugi, teče na Vtok“, ko hoče sumničiti delovanje Mohorjeve družbe ter jo pritisniti političko-agitacijski značaj?!

Ako mirnim pomislekom motrimo, te in jednake pojave nemškoliberalnega časopisja, moramo reči, da za istimi je iskati vse kaj drugega, ne pa zgolj izliv časnikaške jeze. Ti časnikaški pojavi napravljajo na nas utis, kakor da se predhodniki političke akcije, naperjene v to, da bi se začelo delovanje Mohorjeve družbe. Ne da bi hoteli pritrditi onim denuncijantom, koji podkajajo družbi političke agitacije, moramo vendar priznati, da brez delovanja te družbe ne bi bila narodna zavest med Koroškimi Slovenci danes tako živa, kakor v resnici je, in da so vedno bolj umikajoči se hegemoni te pokrajine na pravi poti, ko mečejo svoje prekletstvo na to družbo. Vendar ni dvomiti, da bi bila le

tedaj mogoča taka taka ministerijalna akcija proti tej družbi in proti slovenstvu na Koroškem sploh, ako iztisnejo Hohenwartov klub iz koalicije in se proglasi poljako-nemškoliberalno gospodarstvo. Do take nove sestave silijo bolj in bolj avstrijski strankariki odnosi in na to nas pripravljajo tudi žuganja nemškoliberalnega časopisja proti Slovincem. Mi želimo iskreno, da pride tako. To bi bil poslednji nasilni napor nemških liberalcev, njih poslednja poskušnja vzdržati se na višini svoje moči pripomočjo vladnega pritiska. Potem pa ne bosta imela noben želenen obroč in nikaka koalicija — in kakor se sicer imenujejo taka premodra domača sredstva avstrijske državniške modrosti — moči, da bi državo odvrčala od onega pota, po katerem jedinem more priti do trdne in gotove bodočnosti — do uvedbe narodne enakopravnosti in federalistiškega sistema.

DOPISI.

iz Oseka dne 16. avgusta 1894. [lav. dopis.] (Konec.)

V dopisu „Od nekod“ v 87. številki „Edinosti“ pravite v 5. oddelku: „Resnica je končno, da nimamo na Goriškem višje naredbe, na katero bi se morali ozirati podrejeni šolski sveti pri predlaganju prošilcev za katero raspisano mesto, ampak pri nas volja le „nunc“ in protekloja in drugega nič! — Ali ni res tako? Vi „višji“, koliko sto služajev taci bi lahko naveli iz 24 let itd?“

Vi, gospod dopisnik, ali ni to najgrše obrekovanje, ali se Vam ne zdi škoda, obračati take kozolce po časnikih ter briti norce iz čitateljev „Edinosti“? Kako morete govoriti o stotinah takih krivičnih nameščenj v dobi 24 let, ko lahko rečemo, da se v tej dobi gotovo ni pripetilo toliko premeščenj sploh, ni pravičnih ni krivičnih! Osmarčeni bi ostali. Vi gospod dopisnik, ako bi zahteval od Vas, da nam navedete vse „krivične“ premeščenja, ki so se pripetila v označeni dobi.

Vi, gospod dopisnik, ste mačje nravi, kajti lasite okolo mojega dopisa v 93. številki „Edinosti“ kakor mačka okolo vrele kaše. Pozval sem Vas, da navedete dejanja glede na moje preteklost, a mesto tega mečete okolo sebe s puhlimi frazami in neslanimi dovtipi. Vi naštevate pač vse one častno službe, katere sem že opravljal, a dejanja niste navedli nijednega, katero bi mi bilo v nečast. In ker niste storili tega, Vam ostane naslov, katerega sem Vam prilopil v svojem sadnjem dopisu. — Vi pravite, da ne pripuščate, da se obeta naslov „odličnjak“ na vsako prekijo; dobro, ali meni ne more nikdo očitati, da sem se kedaj poganjal za tak naslov. Ako me je pa počastilo žnjim

— Vse narobe! Kuga jih udavila, zakriplje Stepko, atianivši pesti. Z desetero mož sem hitel k brodu. Na stotine kmetov se je gnetlo od Savi — vse pod orožjem, vsi kakor da so pripravljeni na daljni pot. Po petdeset in petdeset se jih je prepeljalo čez Savo. Zaklical sem jim, naj stojijo in kam vraga gredó. Ali oni nič. Vzpodbodem konja, pridirjam do broda, da zastopim kmetom pot. „Kam nameravate, hujje?“ zakričim. „K svojim bratom“, odgovori mi star Jeseničan, „po svojo pravico“. „Zoper koga?“ „Zoper gospodo“. „Ali ne veste, malovredniki, da sem jaz vaš gospodar?“ „Bili ste“, odgovori stari ljajak, „sedaj je drugačen red. Pojdite s pota, ker bi se utegnili zlo dogoditi!“ reče stari in pokaže na stotine kopij, ki so bila náme naperjena. Nekaj časa sem se obotavljal, ali mej krdelom se vname glasen hrup in stari me je potisnil od brega. Uršula toliko da je dihala.

uredništvo „Edinosti“, na tem nisem kriv jaz. Po menenju gospoda dopisnika, zasluži le oni naslov „odličnjak“, koji sedi v deželni zboru, a jaz pravim, da gorje narodu, ako ne bi imel več odličnjakov, kakor ima deželni in državnozborni poslancev. Prepri o tem je torej končan.

Nadalje pravite, da sem med „učiteljstvom v najlepšem spominu“. Kaj hočete, vsaka stvar ima dvoje plati. Je že tako; če hočem komu kaj dati, moram drugemu vzeti. Ako sem jaz, „višji oblastnik“, zakrivil, da se je v stotinah slučajev prezrl učiteljski, pa sem na drugi strani storil debroto drugim „neučiteljskom“. Po tem moram logično soditi, da imam lepo število učiteljev na svoji strani. Vidite, da ste se malce uredili tudi tu!

To vem že davno, da nisem priljubljena oseba v izvestnih učiteljskih krogih. Saj ne tajim, da sem proti splošnemu povišanju učiteljskih plač, ali v resnici potrebnemu sem vsikdar pripravljen pripomoči na katerikoli način. Kar se pa dostaje povišanja plač, treba govoriti s drugim činiteljem — s davkoplačevalci! In zato je neosnovan Vaš srd na me, ko vendar veste, da povišanja plač ne določajo člani okrajnega šolskega sveta, ampak drugi činitelji — saj veste kedo! Tudi to vem, koliko se je trudil neki gospod Vašega stanu in koliko je pisaril, da ne bi bil jaz izvoljen v o. kr. okrajni šolski svet. Toda davkoplačevalci so določili po „svojem prepričanju in jaz sem Vam ostal trn v peti.

Nekoji učitelji tarnajo vedno o mali plači, ali vprašam Vas, kaj ima pa oni, ki Vas zalaga? Nič! Vi se trudite po 5 ur na dan z otroci, a onemu drugemu je vsoben znoj od zore do mraka. Po mojem menenju so učiteljske plače zadostne s ozirom na študije potrebne za učitelja. V oni čas, ko je deželni zbor ustanovil plače učiteljem, bil je živžev nekaterih vrst dvakrat dražje. Nekdaj je stal n. pr. cent krompirja 5 gld., danes dobite kvintal za 2 gld., stari mernik pšenice je stal 4 gld., danes stane 1 gld. 60 nč. Meso in vino imata približno tedanje cene. Če so bili torej gospoda učitelji zadovoljni tedaj, a danes niso, mora tičati krivda kje drugje in ne v mali plači. Poznam veleposesnika, ki plačuje okolu 100 gld. izravnih davkov, ki rabi na stotine dninarjev za svojo kmetijo in ima tudi svojo lastno družino, a ta se je izrazil, da bi marsikdo leto rad odstopil svoje pridelke za plačo učitelja druge plačilne vrste. In jaz mu verjamem to, saj so pridelki, izvzemši vino in živino, pod nič. Marsikateri učitelj na Goriškem ima prihranjen kak boljši kmetijski pa gredo rakovo pot ali pa tudi — na boben. Zato bi svetoval onim gg. učiteljem, ki vedno tožijo o mali plači, naslednji recept: Varčnost, ponižnost, delavnost!

— Ali se Svrač ni povrnil? šepne prepada.

— Povrnili.

— A kaj je poročil Ilija?

— Prepozno. Da se neče vrniti. Da smo prevarili narod, hoteli se pomiriti s Tahijem. Sedaj da se vzdigajo zoper vso gospodo.

— A kateri vrh nas je izdal? zadržiti Uršula.

— Oh da bi vedel zanj! vzdigne Stepko pest; poslal sem Svrača v drugo. Da o pomirjenju s Tahijem ni govora, ker je Zofija vzela Miliča. Naj se vrnejo, ker jih sicer natakem na raženj.

— In kaj je zvedel Svrač?

— Ni se več povrnil, odgovori Stepko klaverno.

— Nož se je obrnil proti nam, pravi Heningovica trpkó, Bog nam pomagaj!

(Dalje prih.)

Dopisnik „Ombra“ trdi slednjič, da je učiteljsko faktor, s katerim računajo vse drugačni močje, nego je g. Faganel iz Oseka. Ta stavek odobravam v toliko, kolikor ima veljavo sam na sebi. Meti se pa oni, ki meni, da ravno učiteljski faktor reši državo, ako bi prišla v nevarnost. V to poznam druge činitelje, ki odvagujejo učiteljski stan. Sicer pa priznavam drago voljo, da je vesten, svojemu poklicu zvest ljudski učitelj poleg duhovnika največji dobrotnik vsaki občini; v nasprotnem slučaju pa slab učitelj lahko pokvari vso občino. Hvalimo Boga, da imamo mnogo učiteljev prvo omenjene vrste, le žal, da nismo tudi brez poslednjih.

Marsikaj bi imel še povedati na dopise „Od nekod“, ali končati treba, ker mi je dopis itak prevel narasel. Ta dopis je malo zakasnel, toda opravičen sem, kajti jaz ne sedim „in ombra“, kakor gosp. nasprotnik, ampak hodim po sonci. J. Faganel.

Politiške vesti.

Finančni minister dr. Plener odpoval je dne 25. t. m. na razslavo v Lvov, da se bolj utrdi prijateljstvo in zvezo med Nemci in Poljaki. Vsi dunajski listi ga spremljajo na tem potu navdušenimi članki, iz katerih odseva nada na bližnje in izključno nemško-poljsko gospodarstvo. Tudi mi želimo njegovi ekscelenci obilo sreče in popolen vseh in hvaležni mu bomo, ako pripomore v to, da se enkrat abstrirajo avstrijski odnosi. Na tako zbistrenje nas tudi že pripravlja glavno glasilo koalicije v uvodnem članku od minole nedelje. Pravi namreč, da treba potegniti ostro črto med klerikalci in nemškimi liberalci. Gospoda vidijo torej že ustajati zarjo nemško-poljske koalicije. Ubogi grof Hohenwart! V potu svojega obraza in nečloveškim samozatajevanjem si pomagal zidati koalicijsko hišo, a sedaj se morda bliža dan, ko postavijo tebe in tvojo stranko — pred vrata. S tem pa nočemo reči, da bode valed tega kaj trpela tvoja stranka, toda tvoj ugled je splaval po vodi in na površju vidimo le še tisto glasovito tvojo „državniško modrost“ in pa tisto glasovitejšo gorenjsko zaupnico. In še ta dva spomina na nekdanje „lepe dni“ izgineta skoro v kakem vrtincu razburkanega političnega valovanja. Sic transit gloria mundi! Dà, visokorodni grof: kdor hodi okoli z ognjem, tega tudi ogenj „okol prinese!“

Volitve na Koroškem in Štajerskem. Pri dopolnilni volitvi na gorenjem Koroškem bode hud boj med konservativci in nemškimi nacionalci, kajti izid bode odvisen od par glasov. Nacionalci trde, da imajo 76 volilnih mož na svoji strani, konservativci pa samo 74; poslednji pa trdijo zopet, da imajo zagotovljenih 81 glasov, torej 12 glasov večine. Bodisi tako ali tako, ali značilno in pomenljivo je to, da se nemškoliberalna stranka, ki je dosedaj gospodovala na Koroškem, niti ne poštera ob teh volitvah. In res rečemo lahko, da imamo le malo vzgledov iz političnega življenja, da bi takó mogočna in močna stranka propadala tako rapidno, kakor vidimo to pri nemških liberalcih. — Tudi na Štajerskem, v okraju Ljubno-Bruck, se od dne do dne manjša nada za nemške liberalce, da bi si ohranili ta mandat. Ako propadejo ti poslednji, bo to njim grozen udarec: ne le zato, ker izgubí svoj poslednji ljudski mandat v tej kronovini, ampak posebno zato, ker je omenjeni okraj pošiljal do sedaj v drž. zbor jednega vodjo in prvaka liberalcev — dr. Heileberga. Ako torej ne morejo ohraniti niti mandata svojih voditeljev in prvih glav, kaj bode še le — ko pride do splošnih volitev — z mandati manj uglednih ljudi? Volitve na Koroškem in Štajerskem pomenjajo pač začetek konca nemškoliberalno

PODLISTEK.**Kmetški upor.** 122

Spodovlna povest šestnajstega veka.

— Spisal August Šenoa. Preložil I. P. Planinski. —

— Dobro! pravi Ivan, ne vem pa, če bo hotel. Nato odide kmet iz sobe.

— Jaz pojdem doli v vas, tačča, da zaustavim kmete. Ne recite Marti nič, da se ne prepleši.

— Nikarite, Stepko, za Boga! prosi Uršula.

— Mislite mar, da se Stepko Gregorijanec boji? Bomo videli. Z Bogom!

Ura mine za uro, a v smrtne strahu šteje gospa Uršula minute, tolažeč in varajoč svojo hčer. Že je blizu noč. Konečno se povrne gospodar in pokliče taččo k sebi.

— Kaj je? vpraša žena mrkega zeta.

— Ali se je vrnil kastelan?

— Ne.

stranke. No, avstrijski narodi gotovo ne mig-
nejo z maxincem, da bi zadrževali ta dogo-
dek, in to niti z ozirom na grozno nevarnost,
da se potem zruši — koalicijska.

Kralj Aleksander v Berlinu. Srbski
kralj Aleksander utegne obiskati berlinski
dvor proti koncu meseca septembra. Mudil
se bode tam kakih pet dni kot gost nem-
škega cesarja. Dotična pogajanja se že vrše
v Berlinu.

Vest o smrti Crispijevi ni bila torej
druga nego sleparski manéver berlinskih
borzljancev. Vir onej vesti iščejo sicer, toda
najdejo ga gotovo ne, kakor je že to navada.
Želeti bi pač bilo, da bi take sleparje dole-
tela zaslužena kazen, kajti take drzne lažij
provzročajo navadno milijone škode posest-
nikom vrednostnih papirjev, v tem slučaju
italijanske rente. Ako morajo pod ključ mali
tatovi, zakaj naj ne bi zadela zaslužena ka-
zen one, ki kradejo — milijone?!

Različne vesti.

† **Ivan Nep. Koman.** Minolo nedeljo je
preminol v Ljubljani preč. gosp. Ivan Nep.
Koman, župnik tržaške župnije S. Mar. Ma-
giore in častni kanonik stolnega kapitlja pri
sv. Justu. — Pogreb je bil včeraj; dne 31.
t. m. ob 9 uri bode sv. maša zadušnica za
pokojnega v župni cerkvi S. Maria Maggiore
(pri oo. Jezuitih). — Vedni pokoj njegovi
duši!

Rezka beseda. Gospod državni in de-
želni poslanec ter odvetnik v Pulji, dični
naš dr. Laginja, izdal je povodom občin-
skih volitev v Puljo v imenu slovenske stranke
nastopni proglas v treh jezikih:

Volilci!

Nekoliko ljudi pokrilo se je s slavnim
imenom c. in kr. mornarice, da vam pripo-
roča kot zastopnike takih ljudi, kateri tu
še vedno ne čujejo drugega nego mogočni
polet rimskih orlov ter tuljenje beneškega
leva.

Velika večina teh nasvetovancev pripada
oni stranki naše pokrajine, kateri velja kot
„politiški ideal“: ne pripustiti hrvaški narod-
nosti, da sodeluje kot narod v javnem
življenju.

Taka zveza ne more biti koristna.

Pri občinskem gospodarstvu smo že iz-
kusili to stranko. Javna sodba o njej je prek
in prek nepovoljna.

Ona ni izpolnila programa prošlosti, a za
bodočnost ni podala nikakega.

Proti takemu združenju imamo mi zdra-
vejši program:

Pulj je pozvan po rasliki svojih sta-
novnikov, po svoji volilni in po svoji legi,
da postane središče Istre.

Mi nočemo v naši občini strankarskega
gospodarstva, kajti tako gospodarstvo ne bi
moglo izpolniti tega, kar smemo pričakovati
po zakonu.

Mi hočemo, da stopi občini na čelo ne-
pristranska sila, kateri bode dolžnost, uravnati
naše občinske finance brez osira na deono
ali levo, stati nad strankami ter dovesti Pulj
do cilja, prisojenega mu po Božji previdnosti
in po želji národa.

V to ime naj nikdo od Vas, ki se ne
bojite, da Vas jutri vržejo na cesto, ne odda
svojega glasu za nasvetovane zastopnike,
ampak izjavite se primernim potom za to, da
se imenuje — **veljaven vladni
komisar.**

Pulj, 23. avgusta 1894.

Dr. Laginja.

Deželnozborna volitve v Gorici. Včeraj
se je vršila volitev v kmečkih občinah go-
riškega, ajdovskega in kanalskega okraja.
Izvoljen je bil preč. g. Blazij Grča, župnik
v Šempasau, značajan mož, ki si je v teku
svojega službovanja pridobil obilo skušenj in
obilo zaslug za probujo slovenskega naroda
na Goriškem. Koderkoli je služboval, povsod
se je pod njegovo spretno roko ustvarilo
prav živahno društveno in narodno življenje.
V Čepovanu je ustanovil tamošnje politično
„Čitalnico“. Gosp. Grča je dober govornik
in tudi peró zna spretno sukati. Ker je ob
jednem trden, čist značaj Gregorčičevega
kova, zato moramo goriškim Slovincem le
čestitati, da so v svojem deželnem zboru pri-
dobili tako mož.

Danes se pa vrši volitev enega poslanca
v veleposestev. Mi smo že povedali svoje
mnenje o dveh kandidaturah, ki ste doslej
znano. Ako sta se volilni shod veleposestni-

kov in potem občni zbor političnega društva
„Sloga“ soglasno izrekla za gospoda Klan-
čiča, potem je naravnost naroden greh, ako
se pozneje višjuje še kak drug kandidat, če
bi bil še stokrat sposobnejši nego je g. Ja-
končič, kajti poleg sposobnosti je treba še
nekaj drugega, kar pa slovenski rodoljubi na
Goriškem pri gosp. J. ne vidijo. Toliko vsaj
posnemamo iz došlih nam dopisov in infor-
macij od zanesljivih narodnih strani. Dopi-
nik v „Edinosti“ je naglašal Jakončičovo
„radikalstvo“, a naše informacije se nam prav
sarkastiški rogajo. Ne pretirujte torej, gosp.
dopisnik! Naš dopisnik je dalje dejal, da g.
Jakončič bi bil zvest sobojevnik dosežanje
manjšine v deželnem zboru (Coronini-Gregor-
čič-Rojce). Najpoprej bode nam vted došlih
informacij dovoljeno javno dvomiti, da bi li-
kvidator pri goriški zastavljavnici „Monte di
Pietà“ mogel in smel pridružiti se manjšini,
ako bi tudi hotel; kajti likvidator pri zaseb-
nem društvu, ki je v rokah nasprotnikov se-
danje deželnozborna manjšina, pač ne bo
smel delati nasproti svojim trdim gospodar-
jem. — Druga naša opomba ni nič manj
tehtna! Sedanja manjšina v deželnem zboru
deluje za g. Klančiča. Ali ni smešno, da se
jej proti njeni volji usiljuje sedaj g. Jakon-
čič? Kak sobojevnik bi jej mogel postati ta
gospod? Ne slepite ljudi na take nečedne
načine! Mi pa vemo, da bi ista manj-
šina odstopila, ako bi proti njeni volji
in proti očitelnim kandidaturi smagal kak
nasproten kandidat, če tudi bi to bil gosp.
Jakončič, kojega usiljujejo nekateri, kot
nepoklican sobojevnik.

Sicer je g. Jakončič proglasil v „Soči“,
da ne kandiduje. Kljub temu je išla neka
okrožnica, ki ga priporoča ter pravi, da
sprejme volitev, ako bode izvoljen. Tako ro-
vanje moramo do skrajnosti obsoditi. Takó
ne delajo resni politiki, marveč zahrbtni splet-
karji, katerim ni za drugo, nego zato, da de-
lajo raspor in zdražbo. Okrožnica ima podpis:
„v ed brislih veleposestnikov“; ali dosnali
smo, da teh v ed veleposestnikov se sniža na
onega samega, a že ta je djurniat pri goriškem
„Montu“. Pisatelj okrožnice ni veleposestnik!

Mi smo uverjeni, da vse te spletke ne
bodo nič pomagale, marveč da bode izvoljen
g. Anton Klančič, značajan mož ter od-
ločen rodoljub in dolgoleten župan v prevašni
narodni postojanki — slovenski Podgori. —
(Glej najnovejšo vest.)

K poročilu o zborovanju „Zaveze“, koje
smo objavili v sobotnem večernem izdanju,
bilo bi še pripomniti, da sta bila izvoljena
častnima članoma „Zaveze“ gg. Henrik Schrei-
ner, ravnatelj o. k. učiteljskega v Mariboru in
M. I. Nerat, nadučitelj in urednik „Popot-
nika“ v Mariboru. — Došlo je tudi društvu
11 brzojavnih pozdravov in 1 pismo.

De gustibus non est disputandum!
Ukusi so različni na svetu in zato ima prav
latinski pregovor, da ni mogoče prepirati se
o ukusu. Tudi v političnem življenju ima
vsaka stranka drugačen ukus: kar se vidi
tež lepo in prav, ne ugaja drugi. Nehvalešno
podjetje bi bilo torej, ako bi se hoteli prepi-
rati s italijansko stranko istrsko — o ukusu.
Zato pa je najbolje, da na kratko zabele-
žimo nasvet, kojega je podal „Il Piccolo
della Sera“ svojim istrskim somišljenikom:
da naj namred izvolijo gospoda Schwarz-
svojim — državnozbornim poslan-
cem. — De gustibus non est disputandum!

Umetniško razstavo v Gorici odprl je
minolo nedeljo dež. glavar grof Fr. Coronini
v prisotnosti eksekutivnega odbora in mno-
gobrojnega občinstva. Izustil je slavnosti pri-
meren govor, naglašajoč zasluge županove in
odborove za to razstavo in razpravljajoč o
vsesplešni umetnosti, v katero se ne sme
vtikati politika. Grofu Coroniniju se je pri-
merno zahvalil župan dr. Venutti. Razstava
je nameščena v prostorih trgovinske zbor-
nice, obrtno-nadaljevalne šole. — Trdili so,
da se v umetnost ne sme vtikati politika, —
a vendar, zakaj prezirajo Slovence o tej raz-
stavi? Po takem se tudi mi pridružujemo
pozivu „Soče“, da naj se Slovenci niti ne
brigajo za to razstavo.

Abiturijente zabave v Kastvu se je
udeležilo tudi mnogo Slovencev. Osnovni
odbor izreka iskreno zahvalo vsem udelež-
nikom in onim, ki so doposlali darove. Čistega
prihoda je bilo 83 glđ.

Shod „Kmetijske družbe“ v sv. Križu
obnesel se je mnogo bolj, nego bi bili pri-
čakovali pri poznanih odnošajih v tem selu.

Poslušalcev — večina domačinov — je bilo
do sto. Kmetje so se jakoanimali za idejo
vinarske zadruge in posebno so iz lastnega
nagiba naglašali preveliko važnost „Kmetij-
ske družbe“ za tržaško okolico. Nadejati se
je torej, da pristopi mnogo Križanov k tej
družbi. Obširnejše spregovorimo v današnjem
večernem izdanju.

Romunski vojni ladiji ostavili sti minolo
soboto zvečer naša pristanišča ter odpluli v
Pulj, potem obiščeti Reko.

Najdeno mrtvorojeno dete. Po noči na
nedeljo našli so na pragu pred uhomom na
vrt gostilne nasproti mestni bolnišnici v ulici
Boschetto novorojeno mrtvo dete ženskega
spola. Pozvali so zdravnika iz zdravniške po-
staje, koji pa na truplu mrtvega otročiča ni
mogel zaslediti nikakoršnega znamenja o ka-
kem nasilstvu. Dete je bilo zavito v cunj, iz
katerih prišedša sodnjaka komisija tudi ni
mogla vdobiti nikakoršnega sledu po materi.
Stvar zasleduje sodišče.

Vtihatapljen špirit. Dne 25. t. m. zasegli
so finančni organi v tukajšnjem velikem ka-
nalu dva čolna, napolnjena s špiritom. Finan-
čni stražniki so že dalje časa pasili, da za-
sadijo tihotapce, kajti nekdo je bil ovadil,
da se skrivaj uvaža špirit na debelo. Najdeno
blagó so takoj prodali; dobili so za špirit
353 glđ. Tihotapel pa so odnesli peté brez
duha in sluha.

Nepoboljšljiv! Našim čč. čitateljem je iz-
vestno še v spominu, da je bivši podnačelnik
mestnih stražarjev Anton Suligoy, stanujoč v
ulici Barriera št. 33, dané 18. aprila t. l. iz
ljubosumnosti napadel s sabljo svojo ženo in
jo telesno težko poškodoval. Suligoy je bil
za ta zločin obsojen na 2 mesečno ječo. Ko
se je povrnil iz zapor na dom, bil je večni
prepirl med zakonskima, kajti Suligoy je bil
še ljubosumnejši nego prej, a poleg tega je še
očital svoji ženi, da ga je ona spravila ob
sluho. Minolo soboto popoldne je bil sopes
hud prepirl med zakonskima; Suligoy pograbi
na mizi ležeči nož, ter prične kakor besen
udarjati ubogo svojo ženo po licu, po glavi,
ramenah, — kamor je slepo zadal. Sirota je
kričaje na pomoč pobegnila in bežala — ka-
kor je bila, v sami spodnji opravi — narav-
nost v bolnišnico. Napadalec je pobegnil, toda
zvečer so ga prijeli blizu pokopališča pri sv.
Ani in ga odvedli v zapor. Nesrečna žena
ima lice vse razmesarjeno; popačeni obraz
jo bode spominjal nje šivi dan na divjaškega
soproga.

Policijske. Po noči na min. ponedeljek
zaprl so rane tešake, ki so si krepili svoja
pljuča s kričanjem in isgredi po ulici. Slu-
čajno polovili so stražarji baš „kvartot“ in
še jednega povrhu, koji je brčkone v zaporu
prevzel ulogo kapelnika. V tej čestiti poto-
rici so: 30letni Viktor B., 24letni Alojzij B.,
24letni Adrej T. ter 21letni Ivan T. in še
nek nepoznanec, o kateromu ne znamo imena.
— V isto družbo doveli so stražarji 22let-
nega tešaka Karla F. in 16letnega Petra N.,
ker sta si izbrala ulico Media za ponočno
pevske vaje. — 19letnega trgovskega agenta
Franja C. iz Trsta so zaprli, ker je na sumu,
da je kradel svojemu gospodarju, steklarju
Magellu lončene posode. — 32letnega tešaka
Petra V. iz Postojine so zaprli, ker se je
povrnul v Trst, da-si je bil že izgnan iz me-
sta. — Policijski kancelist gospod Pasquali
je zaprl 36letnega Lloydovega oglarja Josipa
Žirjača iz Šibenika, ker je bil ukradel iz
zaprtega kovčega 40 goldinarjev v gotovem
denarju.

„Slovenski Svet“ prinaša v 16. številki
to-le vsebino: Poljaki. — Češko državno

pravo, dinastije in češki Nemci. — Istim
smješkom. — Iz poezij J. Stritarja. (Iz du-
najskih elegij: XI.; v izvorniku in ruskem
prevodu). — „Pogreb srca“ (Pesem). —
Ruska pesem. — „Hajneha jađu. (Srbaka
pesem). — Iz „Rodoljubka.“ (Hrv. pesem).
— O. A. A-oh. (Ruska pesem). — Črna
knjiga. (Novelica). — Početkom počitnic.
(Grozna govoranica. Konac). — Dopisi. —
Ruske drobntnice. — Ogled po slovenskem
svetu. — Književnost.

Koledar. Danes (28.): Avgustin, škof;
Adelinda, op. — Jutri (29.): Obglavljenje
Janeza Krstnika. — Zadnji krajec. — Šolnee
izide ob 5. uri 22 min., zatoni ob 6. uri 42
min. — Toplota včeraj: ob 7. uri jutraj 24
stop., ob 2. pop. 30 5 stop.

Loterijske številke, iztrebane 25. t. m.
Dunaj 90 35, 21, 76, 53.
Gradec 23, 73, 5, 47, 63.
Temešvar 9, 34, 81, 80, 28.

Najnovejše vesti.

Gorica 27. (Izv. brzojavka). Župnik
Grča izvoljen danes soglasno deželnim po-
slancem. Tudi veleposestvo je do malega
jedino, ker so tudi Briol skoro brez isjeme
za Klančiča. Oduševljenje je splošno.

Krk 26. Danes je bila tukaj slovesna
intronizacija novega škofa msgr. Šterka.

Ljubljana 27. Včeraj so izročili prometu
novi most preko Save pri Radešah. Slove-
nemu odprtu so prisostvovali deželni pred-
sednik, deželni glavar in razni poslanci. Most
je dolg 84 metrov; stal je 90 tisoč gold.,
od kojih je pokrila vlada 30 tisoč.

Dunaj 27. „Montagerevue“ razpravlja so-
pet o koleri v Galiciji in ponavlja, da se za-
molčujejo prave zdravstvene razmere na Ga-
licskem, da ne bi trpela na tem razstava v
Lvovu. Isti list trdi, da se pojavlja kolera
celó v Lvovu.

Dunaj 27. V pivarni „Liesing“, dogodil
se je včeraj čuden škandal. Vojaška godba
je igrala „Radetskijevu koračnico“. Občinstvo
je ploskalo, na-to je skočil nekdo na oder,
hoteč sabraniti godbi, da igra dalje. Jeden
vojakov je predrzneša udaril s sabljo, na-to
je nastal pretep. Godba je zapustila dvorano.

Kolónija 27. Danes se je otvoril shod
nemških katolikov. Prisotnih je okolo 4000
oseb.

Krako 27. Finančni minister dr. Plener
je včeraj vprejel mnogo oseb v avdienco
in se odpeljal potem v Wilelsko. Danes si
je ogledal mesto, jutri (28.) popotuje dalje
v Lvov.

Madrid 26. Včeraj je razsajal po vsej
Španjaski grozen vihar. Brzojavna svesa je
pretrgana. Iz raznih pokrajin prihajajo poro-
čila o strašnem opustošenju.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6 55—6 57, za
spomlad 7 00—7 02. Koruza za avg.-sept. 5 84 do 5 86.
Oves za jesen 5 84—5 86. Rž za jesen 5 17—5 19.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6 50—6 55, od 79
kil. f. 6 55—6 60, od 80 kil. f. 6 60—6 65, od 81
kil. f. 6 65—6 70, od 82 kil. for. 6 70—6 75.

Jedmen 6 20—6 40; prosa 5 70—6.

Povpraševanje in ponudbe po pšenici dobro.
Trg jako stalen, cene 2—5 nč. dražje. Prodalo se
je 40.000 mt. st. Koruza tudi 10 nč. dražje, oves 5
nč., rž 10 nč. dražje. Vrome: vročina.

Fraga. Normalnirani sladkor za avgust f. 15,25
nova roba za december f. 14,20, jako mlačno.

Havre. Kava Santos good average za avgust
98—, za december 86,50.

Hamburg. Santos good average za avgust 78,75,
september 75,50, december 69—.

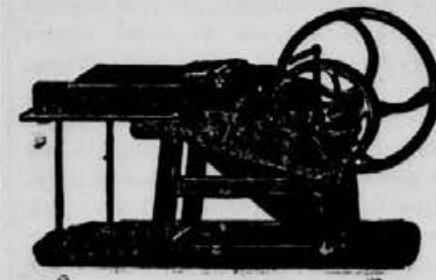
Dunajska borza 27. avgusta

1894.	predvčeraj	danes
Drjavni dolg v papirju	98,55	98,45
„ „ „ v srebru	98,60	98,60
Avstrijska renta v zlatu	122,90	123,15
„ „ „ v kronah	97,85	97,85
Kreditno akcije	366,75	367,25
London 10 Lat.	124,35	124,35
Napoleoni	9,89	9,89
100 mark	81—	80,97
100 Italj. lir	44,55	44,65

Vsi stroji za kmetijstvo.

Posebnosti,

katero je dobiti le pri tvrdki Ig. Heller.

Stiskalnice za seno, slamo in stiskalnice za naklada-
nje različnih gistemov, hidravliške stiskalnice. Difo-
rencijalne vinske stiskalnice, aparati za mlenje oliv,
krisantema itd. nove škropilnice proti peronospori iz
vrate Vermorel. Samotvorne peronospora-škropilnice
v bakru in s sesalko na značno tlačilko. Aparati za
ugrevanje vina, številni aparati za kuhanje, aparati za obir-
ranje grozdja, aparati za sušenje sadja in solivja, za roba-
kanje turščice, mlinci za čiščenje žita, mlinci za žito. Vito
železo aurovo ali pripravljeno za vaskovratne stroje po naj-
nižjih cenah, pri najugodnejših pogojih, oddaja proti ga-
ranci in na poskušnjo

IG. HELLER, DUNAJ,

22 Pratestrasse N. 49.

20—20

Bogato ilustrovani 102 strani obsežajoči katalogi v italijansko-nemškem in hrvatsko-nemškem jeziku na
zahtevanje takoj in zastonj.

Iščo ejo se prekupci. Pred nakupvanem ponarejenj se svari